

శ్రీమత్పరమహంసాచార్యులవారి

శ్రీ

ఆరోగ్యకామేశ్వరి

శ్రీ తిరుపతి వేంకటేశ్వరులచే

రచింపబడినది.

రెండవకూర్పు 1,000 పుటలు.

బందరు మినర్వాప్రెస్ నందు ముద్రింపబడియె.

1935

కాపీరైటు రిజిష్టరు.)

ఉ పో ధా త ము .

“ ఆరోగ్యకామేశ్వరి ”

అను వాసుముచేతనే యియ్యది యారోగ్యార్థ మేర్పడిన కామేశ్వరీస్తుతియని స్ఫుటమగుచున్నదిగాదా ! ఇంక నిది యెవరియారోగ్యమునకై యెవరు రచించిరను నంశమును గబ్బమే వివరించెడిని. ఇందుఁగల పద్యములు రెండువందల కొకటిరెండుకన్న మించవు. ఇం దొకచో గ్రంథకర్తవయస్సు వీఁబడి పత్సరము లనియు వేటొకట నఱువదికి దాదాపనియుఁ గన్నట్టుటంజేసి ఘోరదృష్టిగాఁ జదివికొనువారలకుఁ బరస్పరవిరోధము స్ఫురించెడిని. గ్రంథ కర్త దీని నేఁబడిపత్సరముల ప్రియమున మొదలిడి యఱువదికిలోపునఁ బూర్తిచేసెనని గ్రహించఁదగు. అగుచో నీ స్వల్పగ్రంథమున కిన్నియేండ్లు వచ్చెనా? యనుశంక కవకాశము కలిగెడిని. తత్త్వ మిది, రోగప్రకోప పమయములయం దప్పడప్పుడు వివశముగా దొరలిన కవిత్వమేగాని యియ్యది యిట్లు రచింపవలె నను నుద్దేశముతో దీక్షపట్టి రచించినది కాదని సమాధానము చెప్పికోఁదగు. నుమా రెనిమిది పత్సరముల కాలములోని వీపద్యము లను నంశము జ్యోతిశ్శాస్త్రప్రవేశము కలవారలకు విందలి యంశములనలననే మిక్కిలి సుగమము. జననకాలమునకుఁ గొంత చంద్రమహాదళ భుక్తమైనది. కేషము నుమా రై నేఁదులు, పిదపఁ గుజమహాదళ యేడుపత్సరములు. పిమ్మట రామా మహాదళలో రాహ్వంతరము రెండుపత్సరముల పైచిల్లర. వ్యాధి, ప్రారంభము చంద్రునిలోనే యైనను దానిప్రకోపావస్థ కుజదాప్రారంభము మొదలుకొని; కనుకఁ గుజదళ సర్వమును రాహువులో స్వల్పకాలమును తేజద్యౌరచన కాస్పదమని విజ్ఞు లెఱుఁగఁగలరు. చంద్రదళలో సర్వసామాన్యముగా నున్నప్పుడు కేషము మందులమిదనే యాధారపడి పిమ్మట నీ తుపాయ ముపకరిమింపఁబడినది.

“ ఆర్యో జిజ్ఞాసు రథార్థి ”

అని భగవద్గీత. మొత్తముమీఁద విచారించఁగా నీవ్యాధి జననమాదిగా నుమా రైదు పత్సరములవఱు కొకరితిగానుండి పిమ్మటఁ బది పత్సరములవఱుకొకటిపాపస్థలో నుండి పదపడి నుమారు రెండేండ్లలోకమాదిరిగానుండి యిట్లు పైని రెండేండ్లు మిగుల నొగిరియుండి పదియేనవయేండ్లు ప్రవేశించునప్పుటికి

నామమాత్రాపశిష్టమైనదని చదువరులు గ్రహింపఁగలరు. ఇట్టి బండవ్యాధులకు భగవదారాధనమే యావధినేపకన్న ముఖ్యమన నేను నిశ్చయించికొన్నాఁడను. మన పూర్వులుగూడ—

“తచ్ఛాంతి రాషధైర్దానై ర్జ్ఞపహామనురాచ్ఛనైః”

అని లిఖించియున్నారు. జౌషధనేపయ జరిగినది, వైద్యుల సమ్మానములును జరిగినవి. ఎన్నియేని జరుగుఁగాక, ఆవియన్నియు నొకతల; ఇది యొక తల; ఇదియే యొక్కడు పనిచేసినదేమో యనికూడ నే ననుకొనుచుంటిని. కొమరుని విషయముననే కాక స్వవిషయమునఁగూడ మున్ను నే నిట్లే ప్రయత్నించితిని. అయ్యది మాకామేశ్వరీ శతకమున నచ్చటచ్చట గోచరించెడిని. ఇందుఁగూడఁ బైసంగతి నొండొకపద్యము తెల్పెడిని. ఎవరో మహాదృష్టవంతులు తప్ప లోకములోని సంతానవంతులెల్ల నిట్లే శ్రమపడుదురుగాని, కవులుపడిన పరిక్రమ కావ్యరూపమును చాల్చుటచే నెల్లరకుఁ దెలిపెడిని; యితరుల దట్లుకాదు.

చ. కొడుకులు గల్గుదాఁక నొకకొన్ని దినమ్ములు చింత, నందనుల్
వొడమిన నాయువున్ బలము బుద్ధియు విద్యయుఁ జాలఁగల్గఁగా
నుడుగనిచింత, కల్గి తను నోలి భజింపనిచింత; తండ్రి కే
ష్వడుఁ గడుఁ జింతనేయుదురు పుత్రులు శత్రులుగాక మిత్రులే.

అని యొకకవి చెప్పియున్నాఁడు

నేను బందరులోనున్న కాలమున విశేషించి కవితాపరిశ్రమనేయుటచే ననారోగ్యమేర్పడి స్వగ్రామము ప్రవేశించినపిమ్మట నీ వ్యాసంగము నుండి పూర్తిగా విరమించితిని. అట్టిస్థితిలో నీరచన యనివార్యముగా ఘటించినది.....

ప్రస్తుతగ్రంథము తుట్టతుద నొకపద్య మీ విషయమున కంతగా సందర్శించునది కాకున్నను, శ్రీ శ్రీ రావు రామయాంబా బహద్దరు జమీందారుగారినిగూర్చి రచింపఁబడినది. ఇటీవల ననఁగా, బందరునుండి స్వగ్రామము ప్రవేశించిన కొలఁదిసత్సరిములనుండి యిందరుక నమ్ను. నాయంటనె యుంచి నెలకు నిరుపదియైదు రూపికల వంతున నుపకారవేతన మనుపేరున నేవిధమైన ప్రత్యుపకారము నభిలషింపకయే యొసఁగుచున్న కృతయుగ చాత్రీవతంసము నెడల నీమాత్రము కృతజ్ఞత చూపుటకు సంతసింపనివారుండరని నానమ్మకము. ఇట్లుచూపుట గ్రంథకర్తల యాచారమే.

“శృంగచేరపురాధీశా చామతో లబ్ధజీవకః”

అని నాగేశోపాధ్యాయులు కృతజ్ఞతం దలిపెను.

కడియము,)

చెళ్ళుపిళ్ళ నేంకటశాస్త్రి,

శ్రీమత్పరదేవతామైనమః

ఆరోగ్యకామేశ్వరి

కా. అంబా! నాకు గుమారుడంట, భవదాఖ్యం దాల్చువాడంట, వానిం బీడించెడినంట ద గొక, డిశేనిక్ నీకటాక్షంబు మమ్మం బోషింపక తీరదమ్మ! యివిగో మొక్కులో, భవత్రేమ మా లంబం బిత్తటి గావలెక్ వలవ దాలస్యంబు కామేశ్వరీ.

కా. ఎన్నో మందుల నెందటో భిషజు లెన్నే భంగులక జెప్ప నే నన్నింటిక్ దగ వాడిచూచితిని, గానైతిక్ గృతార్థుండ, నా కన్నమృన్నును దప్పియన్న రుచితే దాతోద్భవుం డార్తుడై యున్నక్, వీని నరోగుఁ జేయుటకునై యోజింపు కామేశ్వరీ.

కా. ఏవో చిక్కుదయింప ని న్నడుగుటే యే నేర్తు నప్పట్టునక్ నా దైన్యమ్మును బాపి నీవు కరుణక్ మన్నించి రక్షింతు, నీ పాదంబే శరణంబు పుత్రుని సుఖింపంజేసి రక్షించి యా మోదం బీగదవమ్మ! నాకు సతతంబుం దల్లి! కామేశ్వరీ.

మ. చిరకాలమ్మున కిచ్చి తాత్మజుని నీచిత్త మ్మెటో వచ్చి, నీ చరణారాధన సల్పి పేరిడితి; నిచ్చులో వానిఁ గామేశ్వరుక్ బరిపీడించునె ద గొకం? డయినచో భక్తార్తిసంహర్త్రి! నీ టదుడం జేగతి సార్థకంబగుఁ గృపాబ్ధి, తల్లి! కామేశ్వరీ.

కా. నాపంశమ్మునఁ దల్లివంగడమునక్ నానాఁడు పూర్వమ్మునం దేపంకక్ వివరాదు శ్వాసరుజ; వీఁ డిద్దానఁ జిక్కెక్ గడుం జేపలోగుర్ని నిరామయక్ సలిపి రక్షింపంగ నీభార, మిం కేనైద్యమ్ములతోఁ బనే ముబునుపోకే కాక కామేశ్వరీ.

మ. భయముకొ దైన్యము నా యెఱుంగనివి నాబాల్యమునందుండి, నిశ్చయ మీసంగతి నీ వెఱుంగదువు; మార్జారంపుదుర్ధాన మెచ్చయి యిబ్బాలునికంతమందు వినరా నల్లంతనే నాకు నీ రయిపోవుకొ నిలువెల్లఁ, గుఱ్ఱునికి సౌఖ్యం బిమ్ము కామేశ్వరీ.

మ. తను సౌఖ్యం బది నాకుఁ దక్కువయినకొ దర్పము గోల్పోవకే జననీ ! కాలము పుచ్చుచుంటి, నుతు మార్జారంపుదుర్ధాన మీ నను నిర్దర్పనిఁ జేయఁబూనె, మిగులం బ్రార్థింతు నీపిల్లికుఁ తను దూరంబొనరించి పుత్రునకు మోదం బిమ్ము కామేశ్వరీ.

మ. “జయ మెందెందును దా వహించుటయు నిచ్చల్ పుత్రుచేతకొ బరా జయముం బొందుట హర్ష” మన్న న్నడి కీసారస్యముం గూర్చుటా శయజేదుల్ విని నమ్మతినపరు; కలాసంపత్తి నాకుం బరా జయముం గూర్చు పుత్రుచే, రుజను నిమ్మనించి కామేశ్వరీ.

మ. నరకం బిచ్చెదొ ! మోక్షమిచ్చెదొ ! తుదిన్ నా కీపు నాతల్లి ! యీ గుఱకన్ బిడ్డనిఁ జేరనీక యింక నాకున్ మోదముం గూర్చినన్ నరకమున్ దరియించినట్లై మది నానందింతు, బిడ్డండు శ్వాసరుజన్ నెట్టిన నాకు నయ్యదియ మోక్షం బంబ ! కామేశ్వరీ.

కా. అంబా ! నైదుల కీరుజావలసనం బడ్డంగ గడ్డంట, నైద్యంబుంబోలె భవత్కటాక్ష మసమర్థం బెందుఁ గాదంచు నాకుం బాల్యముననుండి మేటిగుఱి. నాకుఱ్ఱండు నీపేర్మికల్మిం బీడన్ విడి సౌఖ్యముం గనుతఁ దల్లి ! యింకఁ గామేశ్వరీ. 10

కా. ఎంతోకార్యము కల్గికాక నృపగా నేఁ బద్యముల్ సెప్ప, నాచింతం దీర్చుట నీకు శక్యమని యే చెప్పందొరంకొంటి, నీ స్వాంతం బించుక పుత్రుపై నిలపి వాంఛాపూర్తి నేయంగదే ! సంతానంబు నిరోగమైన భవమే స్వర్గంబు కామేశ్వరీ.

కా. పదైమ్ముల్ రచియించి కోరితి నింకన్ బార్భరభక్తర్మతయం బిద్దానం గలిగించి వే నుతున కాయారోగముం బాపి దీవ్యదేహుం బొనరించి ప్రోవుము; కవిత్వం బిద్ది లోకముల్లో “సద్వివ్యాపక” మన్న పేరున యశస్యంబౌతఁ గామేశ్వరీ.

కా. ఆయుర్దాయము లేనివారలకె తా నాయు స్పిడెన్ భర్త, త
జ్జాయాత్వమ్మున కీపు తావలమవై సంపన్నమా నాయువున్
జేయంజాలవె! రోగదూరముగ, నీచిత్రమ్ము రా కిన్ని నా
శ్శాయాన మ్మొదవెన్, ఘటింపు మిఁక సౌఖ్యం బంబ! కామేశ్వరీ.

మ. శతకమ్మున్ రచించి నూర్యుపయిఁ గుప్త మ్మాడ్యై నొక్కండు, ప
ద్యతతి న్నిన్న సుతించి మూఁగతనమున్ దాఁ బాసె నొక్కండు, ని
శ్చిత మీసంగతి, మున్న నీకతననే జీవించితి న్నేను, మ
త్సుకు నారోగ్యము నీకతాన నగు లే చోద్యమ్ము? కామేశ్వరీ.

కా. అంబా! యెందుల కిచ్చి తిట్టిసుతు, ని న్నర్థింపలేదే! మనీ
పం బూర్ణుండని సంతసెంతునో, గురుశ్వాసార్తుఁ డంచున్ విచా
రంబుం బొందుదునో, పడబముల కుజ్జుండేడ! యీరోగదా
ప్త్యంబుం దా నది యేడ! విడ్డనికి సౌఖ్యం బిమ్ము కామేశ్వరీ. 15

కా. పాపం బీయది నాయొనర్చినదియో, బాబుండె తాఁ జేసెనో!
రేపున్ మా పిటులైన నెట్టు? లిది వారింపంగదమ్మా! నుదు
స్పృహం బుండదు నీకు, నీచరణమే ప్రా పన్యథా లేదు, నా
తాపం బాపంగదమ్మ! కుజ్జునికి మోదం బిచ్చి కామేశ్వరీ.

మ. పడలే కారయలేక యిర్వరము నిన్ బ్రార్థించుచున్నార; మీ
చెడురోగమ్ము దొలించి పుత్రుని సుఖాశీర్వక్తుఁ గావించి నా
యెడఁదన్ సంతసపెట్టు, మన్యగతి లేకే నిన్న యాచించితిన్
ఁడ వింకన్ బొనరింపకే యుడుపు నాతాపమ్ము కామేశ్వరీ.

మ. కొడుకుల్ గల్గిననాఁడు బుద్ధియయినన్ గొండంతగాకున్న న
ల్గడలం గొండొకయైన సాయపడి నాకార్యమ్ములం దీర్చుచుం
డెడి, దీపుత్రకుఁ డుద్భవించియు రజానిర్మగ్నడై బుద్ధికిన్
ఁడఁబాటున్ ఘటియించె, గుజ్జునికి మోదం బిమ్ము కామేశ్వరీ.

మ. మును పీరోగము “వెన్ను కొంత ముదురం బోవున్ ధ్రువం”బంచుఁ కె
ప్పిన వైద్యోక్తుల నూఱిడిల్లితి నెటో; వె న్నట్టులొమిఁదఁ ద
గ్గని యీదగ్గన కేను బెగ్గలిడి నిన్ దక్కంగ వేటొక్క ది
మ్ము. నవేక్షింపనివాడనైతి, ధృతి నాకుం గూర్చు కామేశ్వరీ.

మ. అరిగెంబో యయిదేడు లెట్టా, శశి యల్లంతన్ జనెన్, బిమ్మటన్
ధరణీనునుండు వచ్చె, “నింక నురుగున్ ద”గ్గంచు నే నుండగా
నురుగున్లేదు సరేకదా, మిగుల హెచ్చుం జూపఁగాఁజొచ్చె నీ
కరుణాదృష్టియె పుత్రుఁ బ్రోవవలె నింకన్ దల్లి ! కామేశ్వరీ.

20

మ. జననీ ! యేఁబదియైన ప్రాయమున నీసంతానదూరోగచిం
తను జేకూర్చుట నీకు ధర్మమగునే ? ‘ధన్యుండు వీఁడంచు భూ
జను లెన్నన్ భవదీయసత్కరుణచే సంసారి నై యుంటిఁ, బు
త్రున కారోగ్య మొసంగి నన్ను నుతిపాత్రుం జేయు కామేశ్వరీ.

కా. తల్లీ ! తృత్యదభక్తు లౌ జనుల సంతానం బరుగ్గంబు సం
పల్లీలాకలితంబు నంచుఁ దెలుపున్ బ్రాచీనపుంగబృహత్;
దెల్ల మ్మినుడి నుత్కుమారునెడ వర్తింపన్ పలెన్, దాన భ
క్తిల్లాసమ్ము ఘటింపఁగావలయుఁ జ మోయమ్మ ! కామేశ్వరీ.

కా. భక్తుల్ రిక్తులె యై తదాత్మజులు సంప్రాప్తార్తులే యైనచో
‘భక్తార్తిహృద’ వన్న దుర్యశము సంప్రాప్తించు నీకున్, ద్వదా
సక్తిన్ మానుదు రెల్ల, రట్లగుట నిచ్చల్ భక్తసంరక్షణా
సక్తిన్ వీడవమమ్మ ! నీకిది యశస్యం బహు ! కామేశ్వరీ.

మ. శని బోదోషి, కుజుండు పాపి, రవి దుస్సంచారి, తీవుండు దు
ర్మనసుండైన మఱేమి నాకోమరు సంరక్షించుభారమ్ము నీ
పనియైవప్పుడు భీతి యేమిటికి? నీపట్ల గృహంబుల్ భయ
మ్మున నీభక్తుల కిచ్చు నిచ్చలు నుఖంబుల్ తల్లి ! కామేశ్వరీ.

కా. ఈజన్మంబునఁ గొంచెమే యనుము మున్నే జన్మమందేని నీ
పూజం బూర్తిగ సల్పె వీఁ, డది కతమ్ముం జేసియే లోకమున్
బూజించెన్; గొమరుండు రుగ్గుడగుటే పో ! లోప మిప్పట్ల, నీ
తేజంబే కల దద్ది పుత్రు నుభిగా దీవించుఁ గామేశ్వరీ.

25

మ. ఇలువేల్చైనకతాన నీచరణమే యీడ్వంబు మావంశమం
దలి యేకూనకువైనఁ గాని, యిది క్రొత్తా? మా కొలమెల్ల నీ
చలువం జేసియె వృద్ధిగాంచె; గొమరున్ సాకంగదమ్మా ! రుజా
బలమున్ దింపఁగదమ్మ ! పుత్రుఁ గరుణింపజ్జ రమ్మ ! కామేశ్వరీ.

మ. ఒకపూటో, యొక రేయియో, పగలూ ! యీయుద్దేశపుం దగ్గు దగ్గు కుజ్జుండు సుఖమ్ముగా నెసంగ “మాకామేశ్వరీదేవి పుత్రుకు రక్షించె” నటంచు, మీద మరలకొ దగ్గుమొదలెట్ట “దేవి కటాక్షింపద యింతదన్క” ననుచుకొ వీర డుండె గామేశ్వరీ.

మ. జననీ! లోకములోని బాలకులు నిచ్చుల దగ్గురే? యట్లు దగ్గున నే నింతంగ మొట్టనెట్టెదనె? యీ కిగ్గాడిమజ్జాల నిస్వనముకొ నే వినజాల, దీని నణగింపకొలేనె? నిన్నేను వేడిన దీమాత్రమకాదె? నీ కిదియు గడ్డే? తల్లి! కామేశ్వరీ.

మ. అనిలో మున్ను బిడాలరాక్షసుని దుర్వ్యాహారముల యాపుమా పినమాటే నిజమేని నేడు కొమరుకొ బీడించు నీ పిల్లికూతను వారించువు; దానజేసి మదపత్యం బున్న తానందముకొ గను, నిన్నుం దనియింతు నే నపుడు వేడ్కలోమీఱు గామేశ్వరీ.

శా. “తగ్గుం ద”గ్గు యంటి “దేవిపయి బద్ధ్యాల నెప్పినా”నంటి “వేతగ్గుం గన్నడదేమి? తండ్రీ!” యనుచుకొ దగ్గుంచె గుజ్జుండు, బలో సిగ్గుయొక బెటవాసు గూడ వింటన్, లేలెమ్మ రారమ్మ నా సిగ్గుకొ నానుతు దగ్గునున్ దొలచి రక్షింపంగ గామేశ్వరీ.

30

మ. చదువన్ వేయగ యుక్తకాలమని యాసంస్కారమాత్రంబ యయ్యదనకొ దీర్చుతి; గుజ్జునికొ బడికి నే నానాటి కీనాటికికొ బద మం చన్నది లేద, యన్నిటికి నీశ్వాసామయోద్రేకమే కద విఘ్నం! బిది వాపి విద్య నొసంగంగా జూడు కామేశ్వరీ.

మ. ఎపుడో నీకృప రా బ్రయోజనము లే దీబాలుపై, విద్య నే రుపుకాలం బది దాటిపోవుపయి నీ రుగ్గుత్వముం బాపి నీ కృప నూచింతువుగాక యక్కరము లేక్కింపం గడుంజిమ్మ, “గోటిపనిన్ గొడ్డటి” కేల తార్చెదవు? నేడే చూడు కామేశ్వరీ.

శా. “అలస్యా దమృతం విషం” బనెడి సిద్ధాంతోక్తి నీ వొచ్చుచో బాలుకొ వే గదజింపుమమ్మ! సుకలాభ్యాజిష్ట గావింపు మమ్మా! లోకుల నను “నీదుభక్తు” డనుచున్ మన్నించునందర్భమున్ బాలింపగదవమ్మ! నీయుపకృతికొ వర్ణంతు గామేశ్వరీ.

కా. “ఎన్నం డీ చెడుదగ్గు తగ్గు” నని న న్నెల్లప్పుడున్ బృచ్చసే
యు న్నాబిడ్డఁడు, “కొన్ని నాళ్ళ”కని నే నోదార్తు నవ్వాని; నా
పన్నార్పితప్రమాపధాయిలము నీవాత్సల్య, మీ నాడు ను
క్తి న్నిల్పకవలె మక్కుమారకుని యార్తిక బాపి కామేశ్వరీ.

కా. అంబా! ని న్నెవఁడేని నమ్మి చెడఁ, డీ యర్థమ్ము నాకుఱ్ఱమీఁ
దం బాటించిన నీ కృపాకలనచేతక విన్నుటంబయ్యె; బ
ద్యంబుల్ ముప్పదియైననాఁడు మొద లేతద్వ్యాధిభారంబు త
గ్గంబూనెక, గొమరుండు గొంత సుఖిగాఁ గన్నట్టై గామేశ్వరీ. 35

కా. ఇంతేకా దిటమున్న “మార్గ మిది” యం చేర్పాటు గాకుండె, నేఁ
డంతో యింతయొ మార్గ మేర్పడినయట్టై లోఁచె; నీమార్గ మీ
కాంతారాంతరచారిసైన నను జక్కగ గమ్యముం జేర్చి యు
చ్చింతాదురుని జేయుఁగాత ! మిదిగో జేమాడ్చు కామేశ్వరీ.

కా. ఇంతక “నన్నును వీడు వీఁ” డనుచు నీ వీక్షింపఁగాఁబోకు, నా
సంతానమ్మును బీడనెట్టురుజ నిస్సందిగ్ధమై వీడు న
ల్లంతక వీఁడు కవిత్యుక సలిపి నిన్ యాచించుటల్ మాను; “ము
ప్యేంతం” బన్నది “దాసరః పదము” నేఁడా పుట్టె! గామేశ్వరీ.

కా. “సంతానమ్ము నొసంగితీరు” మని నిచ్చల్ నిన్నుఁ బీడింపలే
డంతోకాల మపత్యభాగ్య మది లేకే యేగె, నల్లంతలో
సంతానంబుట ! కొంత నప్తమట ! శిష్ట మ్మిర్వు, రం దగ్రజం
డెంతే రుగ్గతఁ గాంచఁ జూచి నయిరింతే? దేవి! కామేశ్వరీ.

కా. దేనిన్ గ్రొత్తగ “నాకు ని”మ్మునుచుఁ బ్రార్థింప నినుం దల్లి! యె
ద్దానిక నీ విడితో యయాచితమ, తద్దన్ దానఁ దృప్తుండ; నీ
నై నా కిచ్చినదానికే సుఖజయప్రాప్తర మర్థింతు, “నా
నై నీచిత్తము నాడుభాగ్యము” కృపం బాలింపు కామేశ్వరీ.

మ. తమకున్ దగ్గనిదానిఁ గోరుదురు సంతానంబు నెప్పట్లఁ బ్రా
జ్ఞమతుల్, దగ్గడిదాని నెట్టి కుమతుల్ గాంక్షింప; రట్లాట నో
యమ! యిందుంగల న్లేష శ్లేష్మరుజయందైనన్ సమర్థించి నా
తొమరం దగ్గనివానిఁ జేయు మది నాకుం జాలుఁ గామేశ్వరీ.

మ. 'తమకుం దగ్గని యన్నచోట సుభయార్థముల్ "సుఖప్రాప్యముల్ కమనీయములు" నంచు నీవరయ్యచో గత్యాణి! నాతోఁ గలన్ గొమరున్ దగ్గనివానిఁ జేయుటయు దగ్గన్ మాన్పుటగూడ యు క్తము; పైనంగతికేమి, దగ్గ నిపుడే తగ్గింపు కామేశ్వరీ.

కా. అంబా! నీదగు భక్తమండలికి శ్రేయంబబ్బుఁగాతన్, నిగో గంబాఁగాక తదాత్మజాతులకు; దీర్ఘంబైన యాయుష్యలా భం బాఁగావుత వారి, కియ్యదియ నాబాంన్ గృపన్ బోచి న న్నుం బాలించినదాని కేఁ దెలుపు సంతోషంబు కామేశ్వరీ.

కా. అంబా! నీకు జయమ్ము, నీనుతల కత్యారోగ్యమున్, నీమన మ్ముం బాలించెడి శంభుదేవునకు నామోదమ్ము, నీ పాదయు గ్మంబుం గొల్చెడి మాదృశప్రజకు సౌఖ్యం, నీవు మత్పుత్తుగిషి డం బోఁద్రోయుటఁజేసి నాసలుపునాట్యం బిట్లు కామేశ్వరీ.

కా. ఈజే పంపితో, తానె వచ్చెనొకా! దేవీ! కేరశఙ్ఖండు చి ట్టాపూర్వస్వయంఁ డర్చనాకుశలుఁ డారాధ్యస్వభావుండు సు క్రివిష్ణుం డపమృత్యువారకుండు లక్ష్మీపత్యభిఖ్యండు సౌ ఖ్యావిర్భావుఁ డకారణంబ యిట, కంబా! నిన్న కామేశ్వరీ.

మ. అతఁ డేజాతకమున్ గనుంగొనక తా నాస్యమ్ము వీక్షించియే గతమే కా కఖిలంబు నాగతము వక్కాణించు విష్ణుండు, మ త్పుతునిం జూచి విశేషసంగతుల నచ్చుంగూర్చినట్టిల్ వచిం చి తగన్ శాంతికినై కడంగె, నిది నీ చేయూత కామేశ్వరీ.

45

కా. స్త్రీవిం గావు, పుమాకృతిం బొరయ, వీ చిహ్నద్వయాశీతమా భావం బందవు, నిన్ను నెవ్వరని సంభావించు నోతల్ల! భూ దేవుల్ నీ నిజరూప, మిందు నహి సందేహంబు, మమ్మతఁసన్ బ్రోవంగా నిటువచ్చి తాత్మకపతన మోపాడి కామేశ్వరీ.

కా. ఏయాపమ్మునులేని లేజమున కేదే నొందు రూపమ్ము వ్యా హారార్థమ్ముగఁ గల్పనల్ నలుపు ట్టగ్నమైవచో నెందు లో కారాధ్యుల్ ధరణీసుపర్వు, లట నీ కృత్యమ్ము గల్పించినన్ ధీరుల్ మెత్తురుగాన నియ్యవల సందేహింపఁ గామేశ్వరీ.

కా. ఆయి, కాంతులు నాపధాదులును దానాదిక్రియల్ సర్వమున్
క్రేయం బంద నిమి త్తమాత్రములు, నీ చిత్తమృతా నన్నియున్
దాయున్ క్రేయము లంఘ సేసెఱిగియున్ భైర్యము నిల్పంగఁజే
కాయితంత్రములన్ మెలంగట మదంబా ! పోవు కామేశ్వరి !

కా. నాచాపల్యము లెక్కనేయక యెటో నాబిడ్డనిక బోచి నా
నాచాదోషములకొ త్తమించి కొమరున్ పరిష్కరి గావించి యీ
నీవశ్వాసరుజన్ హరించి జననీ ! నేఁడెల్లి విద్యార్థిగా
నేచందముననో కృపన్ నలుపు, జా గింకేల ? కామేశ్వరి.

మ. ఇట ము స్సంబ ! భవత్కృపాకలన తా నీరీతిఁగాకున్కి ను
త్పట్రోగావనయపసక్తిమెయి విద్యాలభిక్త పొందు సం
కటపాఠెల్లఁ దదార్థిపట్టుననె నేఁడై కొంచునున్నాఁడ, నిం
తటనైనన్ గొమరున్ గలార్థి నలుపక నాకోర్కి కామేశ్వరి.

50

కా. ఆరోగ్యమును గూర్చి బిడ్డనికి నిత్యమున్ బ్రయత్నించుటే
సారె న్నా పని యయ్యె, నీకృప నికన్ క్వాసామయ మ్మిట్టులే
నీతైపోయినఁ బాశాలకు నుతు న్నే బంపికోసెంతు, నా
చారంబు న్నెఱవేర్చినేనిఁ 'చిత్తదోషం' బండు ? కామేశ్వరి.

కా. క్రేయస్సల్ బహుశ్చముల్, బడు లెటో చేవ్రాలు నేర్పుక, గలా
వ్యాయామములు దుర్లభములు, భవత్పదాబ్జసక్తి గురు
స్థాయత్సత్కరుణావిశేషమునఁజూ ప్రాపించు విద్యాధనం
బోయమ్మా ! యటు లూరకున్నఁ బిత నెట్లాపింతు కామేశ్వరి.

కా. నీచేయంగల కార్య మంబ ! కొమరుకొ నీరోగుఁ గావించుటే,
నాచేయంగలకార్యమో ! కల కొగిక్ యత్నించుటే, పిమ్మటకొ
వాచామాధురి లోను గాఁ గలుగు సౌభాగ్యంబు ప్రాప్సించిత
ప్రాచుర్యమున నబ్బు, నేరిక శ మైశ్వర్యంబు ? కామేశ్వరి.

కా. 'విద్యాలభి పురాకృతానుగతమై వేటొక్కలా గెట్టులె'
సద్యశ్వాసరుజానివృత్తి' యనుచుకొ శంకింతువో ! 'కర్మసం
పాద్యం చే నకలంబు' సత్య మగుచో భక్తుల్ వినుకొవేడి 'యా
పద్యోగములు వాసి' కన్న నుడి కెవ్వఁ డొప్పుఁ గామేశ్వరి.

కా. ఈపై గొన్ని దినాలదన్న రుజ తా నేకాంచెమో నిల్వని
మేల్పై మున్నటిరీతి కాదగదునుమ్మా ! తల్లి ! యట్లైనచో
నీపై జెప్పిన పద్దెముల్ జగతిలో నింద్యమ్ములా, నాకు నీ
ప్రాపన్మాటయు మిథ్యయా, నెఱిగినక బాలింపు కామేశ్వరీ. 55

కా. నీ కారణ్యము పుత్రుడై గలిగెనేనిన్ బ్రాహ్మసన్సంచితా
స్తోత్రనామకరప్రకల్పితరజాదుర్దర్శముల్ దూరమై
సాకల్యమ్ముగ స్రుక్కు, నక్కతన నోశర్వాణి ! మద్యాణికిక
నాకుక నీకు యశంబు, బిడ్డనికి సానందంబు కామేశ్వరీ.

కా. ఏ యామద్యయవేశకో నిశిని దా నీయామయ మ్మెప్పుడుక
నా యాత్మోద్భవు నంటియున్నటులె కానక వచ్చెడిం దల్లిరో !
సాయమ్ముం బొనరింపఁబూనినపు డీ జాగేల ? యీ దూరుజా
పాయమ్ముం దుదముట్ట నెట్టి కొమరుం బాలింపు కామేశ్వరీ.

కా. అమ్మా ! నమ్మిన నమ్మకున్న విను నాయాంతర్యముక, దక్కు-రో
గమ్ముల్ కొండొక చిక్కుచెట్టినను నీల్గిం జేసినం గాని శ్వా
సమ్ముం గానము నాయువుం బెనిచినక సాంతత్యముంజేసి క్రూ
రమ్ముల్, వీని నడంచి పుత్రుని గృహక రక్షింపు కామేశ్వరీ.

కా. ఆయుర్వృద్ధికి “సుబ్బసమ్ము గుఱు” లెం చాయుఃకలావేదులం
దీయుద్దేశ మెనంగు నెల్లెడల, నీదృక్పాస్వసబాధాపరి
స్థాయదీర్ఘతరాయు వేమిఫల ? మంబా ! పుత్రుదీర్ఘాయువున్
శ్రీయుక్తంబు నరుగ్గమున్ సలిపి, నక జేపట్టు కామేశ్వరీ

కా. అంబా ! యుబ్బస మన్న దైవతము కా, దట్లయ్యు నాయుఃపరిదా
నంబుల్ సర్పెడినంట ! నీవొ, జగదానందైకసంధానదీ
క్షం బాలించెడి మేటి దైవతమ, వీచండాలోగంపు రూ
పంబున్ మాపి కుమారునిక మమపలేవా ? సిగ్గు, కామేశ్వరీ. 60

కా. ‘ ప్రారబ్ధ ’ మ్మనునట్టి వాదమును నిక బాధింప; జేమందువా,
ప్రారబ్ధక్షయమైన హేతువుననే పద్యమ్ములం జెప్పఁగా
నారంభించితి నేమొ ! నీపయి; నిజం బొఁగాక కాకుండుఁగా
కీరోగ మ్మెట్లులేని నీ వుడిశినట్లే యెంతుఁ గామేశ్వరీ.

మ. “తిరుపత్యుద్రిపతిక్ భజించుటలు నీదివ్యాంఘ్రిపూజల్ మహా
త్తరముల్, దక్కిన తీర్థయాత్రలును వ్యక్త” మృంచు లోనెంచదే?
సరలోకం, బొక కర్మవాదమె జగన్నాథత్వముం బూనుచోఁ
బరిశీలింపుము పుత్రుఁ బ్రోవుము రుజువ్ భంజించి కామేశ్వరీ.

శా. వేదాంతమ్ములఁ గర్మవాద మది యుర్విక్ సుప్రసిద్ధంబ, నీ
కాదుర్వాదముతోఁ బనే, మదియు నిన్నుడెక్ సమర్థుడె ? ని
న్నే దీనమ్ముగ వేడికొంటి, సకల మ్మిత్రులైన పీ వెట్టులో
నాదుర్బోగముఁ బాపు, పుత్రు శరుజుక్ గావించి కామేశ్వరీ.

శా. అంబా ! నీదగు మాయలోని నిజ మావంతేనియుక్ గానరా
మింఁటోజ్యోత్ బుమ లిన్నిహర్షముల నెమ్మిన్ ద్రొక్కి, రీవన్నఁ ది
మ్మిం బమ్మిన్ మఱి బమ్మిఁ దమ్మిగను బల్మిన్ మార్పఁగానేర్తు; శ
క్యంబే నీకభిలంబు, పుత్రు నరుజుం గావించు కామేశ్వరీ.

శా. తల్లీ ! యెల్లడఁ గర్మవాదమె జయస్థానమ్ము నైకొన్న సం
పల్లాభమ్మునకై జయాప్తికిఁ గలాపారంపరీలబ్ధి కా
పల్లినత్వనివృత్తికిం జనులు నిన్ బార్ధింఁచుటల్ వెఱ్ఱియూఁ,
గల్గె నీ నిజసత్త; కానఁ గొమరుం గాపాడు కామేశ్వరీ. 65

శా. ‘మానుబిల్లియొ ! మట్టుబిల్లియొ,’ యగుక్ మన్నించి మత్పుత్రకున్
నీనేర్చుంగతి నీరుజున్ సలుపుటే నిన్నేను బ్రార్థింతు, నీ
తో నాకేటికి శాస్త్రవాదములు, నాతో నీకుఁ బంతంబె ? నా
పై నీకుం గల వేర్పిఁ జూపి కొమరుం బాలింపు కామేశ్వరీ.

శా. ‘ఆరోగ్యం బిడఁబూసె నంబ ’ యని నే నానందముం బొందఁగా
నారంభించితి, సంతలోన రుజు పూర్వాకారముం దాల్చె నేఁ,
డీరీతిం బలుసారు లయ్యె మును, విష్ణే క్రొత్త గన్నట్టె, నీ
కారుణ్య మృది రాద యింతదనుకం గల్గొణి ! కామేశ్వరీ.

శా. ఏమందో యినుమంత వాడునెడఁ దా నీరీతి యారోగ్యమున్
నేమమ్ముం గనుపట్టి మీఁద నెపుడో చీకాకుగా మాటుటల్
నేమంటే మును పీరుజనుగతికిన్; నేడేమి నీసత్కృపా
సామర్థ్యమ్మున నయ్యె? నీకృపయె రాజుగయ్యెఁ గామేశ్వరీ.

మ. కరి రక్షించిన విష్ణు వుండ, నల మార్కుండేయు రక్షించు శం
కరుఁ డుండన్, నిను దేవురించుకతముం గన్నెట్టి 'మాయింటి దే
వర ' వన్ సంగతి జ్ఞప్తిఁదెచ్చికొని, నాబాలుం గృపంజూచి యీ
గుఱకన్ మాన్వఁగదమ్మ ! యిట్లయిన జాగున్మాని కామేశ్వరీ

మ. ఇలువేల్పొటనె శంకరాదుల మదిన్ వీక్షింప కీనిన్ను ని
చ్చలు వేధించుటగాదు, ' తండ్రికరుణన్ సాధించుకన్నన్ గడున్
సుఖవోఁ దల్లికృపం గడించు ' టనియున్ జా; మృటిచో జాగిటుల్
సలుచ న్నాయమె ? బిడ్డపైఁ గృప నొగిన్ సాగింపు కామేశ్వరీ. 70

మ. ఇతరోపాయ మొకండు కల్గనెడ ని న్నెవ్వఁడు వేధించు ? మ
త్తుతు నారోగ్యముతోస మెన్నిగతులో శోధించి శోధించి, పై
నితికర్తవ్యము 'నీ పదాబ్జభజనంబే' యంచు లో నెంచి, నిక
బ్రతిమాలం దొరఁకొంటి; నానుతు నొగిన్ బాలింపు కామేశ్వరీ.

మ. ఇలువేల్పొ నిను వీడి యేనురలనో యే నిష్ఠ వేడంగ, 'మీ
యిలువే ల్పుండఁగ మా కి దేటిగొడ' పం చేమందురో వారు ! నా
కలుషముల్ హరియించి, నాకొమరుపైఁ గారుణ్యము న్నించి మేల్
బల మారోగ్యము నీవ యీవలెఁజూమి, ప్రార్థింతుఁ గామేశ్వరీ.

మ. 'ఇలువే' ల్పుంటకు నర్థమేమి చెపు ! మోయాశాని ! తన్ గొల్చు గే
స్తలతం జెందక యుండఁ జూచుటయుఁ దా నద్దాన నవ్వాని పూ
జలు గైకొంటయుఁ గాక యన్యమగునే ? శ్వాసాయం బూడ్చి ని
చ్చలు నాపుతుగని బ్రోచి నాసలుపునర్చల్ గొమ్ము కామేశ్వరీ.

మ. 'నను వేధింపఁగఁబోకుమీ రుజలకు న్నా కేమినంబంధ ? మే
జనుకర్మ మ్మెటువంటి దట్టిద రుజాసంసర్గహఁ, దత్త య
మ్మన నారోగ్యము గల్గు' నం చనెదవేమో ! యట్టిదేయైన నే
నిను వీడక, విడి నాయొనర్చుపనియున్ లే దంబ ! కామేశ్వరీ.

కా. "నీకన్నం బిడఁ బెద్దయొ" ట్టనుటయున్ "నేఁ డిందు నేఁ డిందు"నం
చాఁకొన్నాతఁడుగూడ నొట్టిడుక తా నచ్చటనే మెక్కిన
ట్టికర్జమ్మున బండయాచకుడవై యే నిన్ను నిర్జింతుఁ జా
మ్మొకశ్యాణి ! సుతార్తిముక్తితెర వొం డూహింపు కామేశ్వరీ. 75

కా. “నీకుం బోవడు నాకుం బోవడు” వృథా నీకేల జాలంబు ? యా
చ్చా కార్యంబు “పురస్కృతావమతి పశ్చాత్ క్షుప్తమానం” బటం
చీకాలమ్మనఁ గాద, పూర్వయుగముం దెందుకొ బ్రసిద్ధంబ యం
బా ! కాశిన్యమిడేల ? బిడ్డనిఁ గృపకొ బాలింపుఁ గామేశ్వరి.

కా. ఏకోశమ్ముననేనియుం దయ లవంబే నున్నవేల్పేనిఁ దా
నేకొంటేనియు గర్భయాచకునిపై దృష్టికొ నిగుడ్చుకొ ధృవం,
బీకార్యమ్మున గర్భయాచకుడ, నా కి మ్మాప్సితం బివ్వజే,
లేకున్న నిన్ను వీడఁ, బుత్రుఁ డైటు తల్లికొ వీడుఁ ! గామేశ్వరి.

మ. గతి వేటొక్కటి లేక పుత్రు నరుజుం గావించుభారమ్ముఁ బూ
నితి నీపై; నటు నీకృపాగరిమ వానింజేయుచో వాడు “పం
డితపుత్రుం” డను దుర్యశంబు గన, కా నింద్యోక్తి నాయందు సం
గతమై సద్యశ మబ్బుజేయుసాబగుం గల్పించుఁ గామేశ్వరి.

మ. అతిథుల్ వట్టిన గారవించునో ? యథార్హంబుల్ నివర్తింపనో ?
మతి నీపై భయభక్తిసంభ్రమము లేమాత్రమ్మునుకొ లేవో ? దు
ర్గతులం జూచి విచారమందనో ? వృథాగా నేటి కోయమ్మ ! నా
సుతు యగ్గుంబొనరించి నాహృదయమన్ శోధింతు, కామేశ్వరి.

కా. నాయారోగ్యమునందు లోపతమన్ గన్పట్టినీ నీకు నే
నాయాసం బిడి వీడగొల్పుటలు లే, దాతొడ్డభృపుం గూర్చియే
నే యాచించుట; వ్యాధి యెందనుక వాని న్నొంచు వందాక నీ
కీయాచ్చా పరివీడ తప్ప, దింక నీయిష్టంబు కామేశ్వరి.

౩౧

కా. కానశ్వాసలనైన పైఁచి నిలువంగావచ్చు నొక్కంట, యా
చ్చా సారస్యనిరాదృతిప్రవలదుచ్చాసంబు సద్గోత్రజుం
డై పైరించినవాడు గన్నడఁడు, నీ కంబా ! యసద్గోత్రజా
భ్యాసం బేటికి ? వేగ నాకొమరునిం బాలింపు కామేశ్వరి.

మ. నెలకేనికొ మును రెండు మాసములకేనికొ మూటికే నెస్థా యీ
పిలికూతల్ విసనై చికిత్సకతనం బీడించుటల్ మానుటల్
గల, దిష్టో ప్రతిరాత్రియుం గవఁగనై కారింపఁగాఁజొచ్చె; నీ
కలహస్తాద్వీ హరియించి నాకొమరునిం గాపాడు కామేశ్వరి.

శా. అంబా ! యేఁబది పత్సరమ్మల వయస్సాయెక, నుఖంబుల్ దదన్యంబుల్ మున్నుభూతముల్, నిజముగా నాజన్మమం దిట్టి కప్టంబా కాలము చూడలేదు, నుతుఁ డీశ్వాసామయం బూడ్చి సాఖ్యంబుకొనాకిడనోపు, నయ్యది త్వదాయత్తంబు కామేశ్వరీ.

శా. నాకుఱ్ఱ నుఖిగా నొనర్చి యిటుపై నాకుఱ్ఱకేకాక యీ పాకమ్ముం బగవానిబిడ్డకయినక వర్తింపనీకమ్ము ! నేనే కాదంబరా ! నీవుగూడఁ గొమరుం డిట్లార్తుడే యైనచోఁ గైకొలేవు నుఖంబు; నాకొమరనిం గాపాడు కామేశ్వరీ.

శా. దగ్గకొ నూచన యైనవెంటనే మదిం దాపోదయంబా, మఱికొనిగ్గుల్ దేరినమానసం బఖిలముకొ నీకా, బిడాలస్వరుల్ బిగ్గం దోచినఁ గోప ముప్పతిలు నో విశ్వాంబ ! నన్నీగతికొనగ్గంజేయక పుత్రునికొ మనిచి యాశ్వాసింపు కామేశ్వరీ.

85

మ. “ఇది యేమో! పొనరించు” నంచు మదిలో నేమేని భీతిన్లీ నీదు దయకొ వేడుట గాదునూ, జనని ! మృత్యుప్రాపకం బిద్ది గారెదుగున్ దీనికతాన నాయు; వగుఁగా, కేలాభ మీజీవనం ? బదయత్వమ్ము వహింపు కార్తి నుడుపకొ యత్నింపు కామేశ్వరీ.

శా. సంగీతమ్మున యందు సాహితీయెడం జాతుర్య మెట్లైన యబ్బుం గా కంబరా ! వాక్పరివాహ మెటు లుహ్సించున్ ? రుజామాత్రమే యంగీకారము గాదు, శ్వాసరుజయో! యత్యంతశత్రుప్రజంబుం గైకొఁదగ, దీ రుజన్ మలపు మబ్బున్ హాయి కామేశ్వరీ.

శా. విద్యాగోష్ఠిక కాద, యేపనికే బృథ్విన్ లోగి పాతుగ్గిండు గాఁడుద్యచ్ఛ్వాసరుగార్తుఁ జెప్పవలెనే? యోయమ్మ ! నీకేల నాపద్యంబుల్ మొఱవెట్టికోవలయు సర్వజ్ఞత్వ మున్నప్పు, డింకువోగించి కుమారునిన్ మనుచు చొప్పుహింపు కామేశ్వరీ.

శా. నా యీప్రస్తుతదుస్థినిన్ గనినచో నాతల్లి ! సంతానమం దేయజ్ఞుండును వాంఛఁబూనఁ, డిదీ యేమి? నీదయోద్రేక మిట్లాయె న్నాయెడ, జీవితంబు తుద కిట్లా నేను వేగించుటల్ ? “నీ” యన్వీంపక వేగ నాకొమరుగానిన్ మాన్పు కామేశ్వరీ.

కా. అంబా ! మార్గమొకండు చిక్కె” నని నే నానందముం జెంది ప ద్యంబు స్నీహయఁజెప్పి రోగతరణం బర్థించితిన్ మున్ను, వి ఘ్నంబుం దానికి సంతరించి, తయినం గానిమ్ము వేటొక్కమా ర్గంబు స్నీహ యనుగ్రహించి కొమరుం గాపాడు కామేశ్వరీ. 90

కా. ప్రత్యక్షమ్మయి దేవతల్ నొడువు టి పాపిష్ఠకాలమ్మనం దత్యంతమ్ము నసంభవం బగుట స్వప్నాదిస్థితిక్ జెంది సా మత్యంబూని సుతార్తివారణకు నంబా ! యెం డుపాయమ్ము మ ద్భీత్యంతప్రవణమ్ముగా నొడువరాదే? దేవి ! కామేశ్వరీ.

కా. చోటున్ మార్చిన “వ్యాధి తా నురుగు” నంచున్ వైద్యు లంచుండి రీ మాటకు బట్టి చరింపుమందువా? యెదే మం దీడనే వాడ నా నాటక గల్లు నరుగ్జభావ మనెదో? నాతల్లి ! నూచించి యా రాటంబుం దోలఁగించి ఓడ్డనిఁ గృపన్ రక్షింపు కామేశ్వరీ.

కా. ఇచ్చోటం గల, వచ్చటకు గలవు, నీ వెచ్చోట లేకుంటి ! మ మ్మిచ్చోనుంచి నిరామయత్వవద మీ విప్పింపలేవొక్కొ ! నీ యిచ్చకు సర్వము సిద్ధమా, నిది నీజం బీక్షింపు మీవంక, కీ యుచ్చైర్దూరుజ ఓడ్డనిన్ విడిచి యెందే డిందుఁ గామేశ్వరీ.

కా. ఆర్తుల్ లోనగువారు నిన్నడుగు టాయాకోర్కుల స్నీ వొగిన్ బూర్తింజేయుట సుపరిసిద్ధమకదా ! పూజింతు నిన్ మత్కుమా రార్తిం బాపఁగదమ్మ ! వీనికిఁ గలాభ్యాసావకాశంపు వి స్ఫూర్తిం దేగదవమ్మ ! నీదుపదముల్ పూజింతుఁ గామేశ్వరీ.

కా. అంబా ! యీరుజ యన్న నీ కల లులాయంబో ! బిడాలంబా ! యా లంబుంజేసి మరల్పఁగావలెనె ? హేలామాత్ర సాధ్యంబ, నీ చం ఓరోగము, నీకటాక్ష మఱిసంబేసియుం జాలు దీ నిం బోకార్పఁగ మత్కుమారునకుఁ శాంతింగూర్పఁ గామేశ్వరీ. 95

కా. స్వప్నించన్ భరియింప శక్తిగల సీదృక్కోణపుంకణై కే కష్టం బీరుజ మాప్పటన్న, గళలగ్న త్వేళుఁ డీశుండు నీ దృష్టింజేసియెకాదె మృత్యుజయ మర్థిన్ జేసి వర్ధిల్లుండై పుష్టింగాంచె, గటాక్షముంచి కొమరున్ బోషింపు కామేశ్వరీ.

శా. రక్షింపంగల వే నెఱుంగుదును, గ్రూరమైనయారోగముకొ
శిక్షింపంగల, వంతెకాదు కొమరుకొ జేతోముదమొప్పుగా
వీక్షింపంగల, 'వింటివే' ల్పనుచు మాపెద్దల్ వృథా గొల్చిరే ?
సాక్షాత్కల్పక మీవు, పుత్రు మనుపకొ జాగేల ? కామేశ్వరీ.

మ. పయసిపేబడి దాఁటు నావిషయమై ప్రార్థింపఁగాఁబూనుచో
నయవేదుల్ విని సమ్మతించరు, సరే; నాపుత్రునిం గుఱునిం
దయతో బోదుట సర్వసమ్మతమకాదా ? తల్లి ! కొంకేల ? బల్
రయమొప్పున్ రుజ మాన్చి చేపనిడి కుఱున్ బ్రోవు కామేశ్వరీ.

శా. పాలన్ ముంచిన నీట ముంచినను నీపాదంబె దిక్కమ్మరో !
చాలున్ మూలము లేని యీరుజను 'నిష్కాసింతు' పం చెంచి ప
ద్యాలన్ నీపయిఁ జెప్పినాడ, నపహాస్యత్వమ్ము చేకూర్తువే ?
చాలున్ జాలు రుజాపను త్తికి నికం జాగేల ? కామేశ్వరీ.

శా. ఆరోగ్య మ్మలరారు నాయువులు సౌఖ్య మ్మిచ్చు, నారోగ్యవి
స్తారంబై యెసలారు సంతతియె మోదం బిచ్చు, నారోగ్యదు
ర్వారంబై తనరారు సంపదయె సర్వమిచ్చు, నారోగ్యమే
కోరంగాఁబడె నాదుసంతతికి నీకుకొ మొక్కి కామేశ్వరీ.

100

శా. నీపై భారమువెట్టి యీ శతకముకొ నీకిచ్చితన్, దీని నిం
కీపై వ్యాపృతి నందఁజేసెదను, నీవే కీర్త్యకీర్తుల్; రుజా
సావత్సరింబుఁ దొలఁచి యాయువునెడకొ సంపూర్ణతం బెంచి న
ర్వాపత్తుల్ దొలఁగించి పుత్రు మనుపం బ్రార్థింతుఁ గామేశ్వరీ.

శా. రక్తికొజెందఁగ ముక్తిబొందఁగ రుజారాహిత్య మింపొందఁగా
భక్తిన్ జెందఁగ నాకు సర్వమునకున్ బద్ధమ్ములే దిక్కు, నా
వ్యక్తావ్యక్త లీ వెఱుంగుదువు బాల్యమృదిగా; రోగని
ర్ముక్తుకొ బుతుని నొనర్చు మీశతక మామోదించి కామేశ్వరీ.

శా. అంబా ! యీశతకావసానసమయమ్మందుకొ యతీశుండు ప
చ్చెం బూజించితి, మద్భూమమ్మునన నిల్చెం గొన్నినా; శృష్ట శ్వా
సంబున్ గాసముఁ బుతుని నొంచుతటి, తత్సంయమ్యధీశాంఘిని
రం బింతిచ్చితిఁ, బైనిఁ గన్పడె నుభారంభంబు కామేశ్వరీ.

మ. ఒకపక్షము గతించె నిప్పటికి, నంతోయింతో యేమందో పు
త్రుకు నాకించుచునుంటి, సౌఖ్యముగఁ గట్టించొప్పుచుక బాతకా
లకుఁ దానై చనుచుండె, నీవ యతిలీలన్ బోగ్రితం చెంతుఁ బు
త్రుకు నారోగ్యము కాశ్యతంబు నలుపన్ బాగ్రింతుఁ గామేశ్వరి.

కా. దేవబ్రాహ్మణభక్తి యీయుగమునంబే తక్కువైపోయె, నిం
దేవాడేనియు మగ్నుడొనెడల “వీడే నాతులుం” డండ్రు; పై
నీవున్ వారికి సాయమానెడల వేతే చెప్పనా భక్తుపా
ట్లోవిశ్వాంబ! కుమారు మన్ని నను ధన్యుం జేయు కామేశ్వరి. 105

మ. కలికాలమునఁ గూడ వేలుపుగృహల్ గప్తములం దీర్చుటల్
గల దన్నందుకు నిద్రి లక్ష్యమయినం గావచ్చు, నీ రోగదు
ర్బలమున్ మాపి కుమారునిన్ మనిచి మేల్ ప్రఖ్యాతి గైకొమ్ము, న
న్నలరంజేయుట కీర్తికిం దెగవు సుమ్మా, యమ్మ! కామేశ్వరి.

కా. గోచారాదిక మింతకన్న నికమున్ గూర్చమ్ముగా నున్నటుల్
దోచున్, నీ కరుణాకటాక్ష మది పుత్రుం బ్రోవనున్నప్పు డా
యాచారముల లెక్కయేమి? యభయంచే యింక మాకున్, సుఖ
ప్రాచుర్యంబ భవిష్యదర్థమని సంభావించుఁ గామేశ్వరి.

కా. శాంతిం జెందినయట్లుబుండి మరలన్ కౌర్యంబుఁ జూపించె మొ
న్నంతో యింతయొ యీ రుజాప్రసరణం; బట్టలు వారించి
స్వాంతం బేమతెనొక్కొ! బండ యిది, యీ చండాలరోగంబు త్వ
త్ప్రాంతంబంద యడంచిపట్టవలె భద్రం బంబ! కామేశ్వరి.

కా. అంబా! పద్యమె చెప్పఁగోరి యొకపద్యంచేనియుం జెప్ప వాం
ఛం బూరింపని తేఱు లేఁ దెచట నో శర్వాణి! నీమీదఁ బ
ద్యంబుల్ మాటికి మించఁ జెప్పితిని బుత్రారోగ్యసంసిద్ధి వే
గం బాటిల్లుత, నీకృపన్ నెగడుతం గావ్యంబు కామేశ్వరి.

కా. ఈపద్యముల పుట్టు విట్టి, దివి యీకృత్యము సాధించె, నే
రీపద్యాలి బలింతు శ్వాసరుజ వా రేనాడునుం గాంచ' రం
చేపట్లన్ గొమరుండు శిష్యులును సర్వేద్యముగాఁ జెప్పికో
నీపద్యములకుం జయ మొనఁగు మో యీశాని! కామేశ్వరి. 110

మ. చెవుడేనిం గలిగింపుమమ్మ ! నుతుపైఁ జేసాచు మార్జలపుక
రవమేనిం దొలగింపు; మిద్ది పేత్యకర్ణహ్నార్ణధుప్రాయ, మీ
రవ మేతండ్రి సహించు ? దీని మదగర్వ మూడ్చి మత్పుత్రకు
శివమారోగ్యమొసంగి ప్రోవదగదే ! శ్రీమీఱఁ గామేశ్వరీ.

మ. జననీ ! నీకృపకల్మి శత్రువుల నిచ్చల్ గల్పితంగాని పు
త్రుని బీడించెడి శ్వాసరోగమయశత్రుం గెల్వలేనైతి నిం
దనుకక; దీని కుపాయముం డెలిపి నాతాపమ్ముఁ బోకార్చి కు
జ్జిని కారోగ్యమొసంగు మియ్యదియ నిక బ్రార్థింతుఁ గామేశ్వరీ.

కా. ఏకార్యమ్మన కేను బూనినను దల్లీ ! నీదయోద్రేకను
శ్రీకల్పిం దనయంతఁ దా నయినటుల్ సిద్ధించుటేకాని యీ
చికా కిప్పటి కే నెఱుంగ, నెటులో చేపట్టి రక్షించుటల్
నాకు న్నికును నాకుమారునకు ధన్యత్వమ్ము కామేశ్వరీ.

కా. ఎన్నం గుజ్జునిజాతకం బొకటి కా దీశాని ! నీజాతక
మ్ము న్నాజాతక మిన్ని చక్కఁబడినం బూర్ణమ్ముగం గోర్క యం
చు న్నాకుఁ విదితంబ, నీకరుణ కెచ్చో లే దసాధ్యం బటం
చు న్నానమ్మిక, బిడ్డపైఁ గరుణ పచ్చుంగాక కామేశ్వరీ.

కా. లే కెన్నాళులా లేకలేకయె భవల్లీలాకృపావాప్తిచే
నీకుజ్జుం డుదయింప నేమిటికి ? నీఁ డీలాటిఘోరామయ
ప్రాకట్యమ్మనఁ జిక్కనేమిటికి ? నాసాపంబా ! నీలోపమా !
నా కీతాపము వాపకుంటివిగదా, నాతల్లి ! కామేశ్వరీ .

115

కా. సన్యాసంబు వహించు మందువో ! గృహసక్తికై విసర్జించి యీ
యన్యాయమ్మును జూడఁజాల కెటకే నల్లంతఁ బొమ్మందువో !
మున్యారాధితమైన నీదు మహిమమ్ముం గూడ నాబిడ్డకుం
ధన్యత్వ మ్మిడఁజాలకున్న నిక నా దారేది ? కామేశ్వరీ.

మ. చదువుక నేర్పుట పథ్యపానములు నిచ్చల్ నేర్పుటే, నీతులక
గుదురంజెప్పుట చుట్టకాల్పువయిఁ గోర్కుల్ గొల్పుటే కాఁగ నా
కుదయించెం గొమరుండు, నీదయయె కర్మోద్రేకమో పోతువై
యెడియం దోచదు, నిద్రలేచు నిశలం; దేమందుఁ ? గామేశ్వరీ.

మ. పగటా నిద్దుర, రాత్రి జాగరణమై, ప్రారబ్ధకర్మక్షయం
బగువట్టం దుదిలేక నాపడెడి కష్టవస్థ నీచిత్త మె
ప్పగిదిం దాఁ జొరదయ్యె, నానలుపు నీపద్యముల్లెక్క వృథా
యగునో ! లేక ఫలించునొక్కొక్క కృతకృత్యత్వము ! కామేశ్వరీ.

కా. అంబా ! యీరుజచేఁ జరిత్రపురుషుండై యొప్పెఁ గుఱుండు, ప
ద్యంబుల్ నీపయి నిన్ని వీనికయి చేయంబూను టీ దూరుజా
సంబంధమునఁగాదె చేకుట ! భవిష్యత్కాల మారోగ్యభో
గ్యం బాఁగాక, గతము సర్వము నగణ్యంబౌతఁ గామేశ్వరీ.

మ. ఎవ రెట్లున్నను దేశపర్యటనమం దే నుండు నారోజులక
లవలేకము విచారమే యెఱుంగ, బాల్యంబాదిగా దేశముల్
కవితాకేలికిఁ ద్రిప్పిత్రిప్పి, యిపుడేకా యిల్లునట్టింపి ! తీ
తెవులా యింతటఁ జిన్నికుఱు ! కింక నేదీ దార ? కామేశ్వరీ.

మ. అరియేనిక శ్రమమందుచున్నయెడ నే హింస, నిక్కము దా
నెఱుఁగు న్నీమది, శ్వాసకాసల నిటుల్ కృత్రాతికృత్యముగా
మురిపెంపుం గొమరుండు కస్తవడ, నామ్రాఁ తెట్లు నే విందు ? నె
క్కరణిక సంస్మృతి నేతు ? బిడ్డనికి సౌఖ్యం బిమ్ము కామేశ్వరీ.

కా. చాపన్నన్ భయమంద, రోగమనినన్ శంకింతు, నిప్పట్లు నా
కేవారేనియు నొక్కటే, వృథగ న న్నే లింకఁ బ్రేరింతు ? వే
తొక్కి తొక్కి యశమ్మె దుర్యశమె యేవో యొందు కైకొమ్మునీ
వే 'వే'ల్పందు నుతింతు, నెందులకు నీవే పూట కామేశ్వరీ.

మ. అతిశీఘ్రమునఁ బోవుచో జగమునం 'దంతాదరం బుండ దీ
స్తుతియందంచుఁ దలంచి జాల మిటు లిచ్చో జేయుచున్నావో ! యీ
స్తుతియం దాదృతి కేమి; యేను మిగులన్ శుష్కించుచున్నాడ, నన్
గృతకృత్యుం బొనరింపు మింకనయినం గేల్మోడ్డుఁ గామేశ్వరీ.

కా. 'నాకై యింత తపము మున్ను సలిపెన్ నాతండ్రి, నే భక్తిచే
నాకష్టమును దీర్చుకోవలయు' నం చామీద నాబిడ్డ దా
నాకైంకర్యమునం గడంగుట కిటుల్ నాకైతఁ బ్రోకింత ? మే
లీ కావ్యార్థ మెఱుంగు విద్య రుజ యె ట్లీనిచ్చు ? గామేశ్వరీ.

మ. కవితాపుత్రులతోడఁ దృప్తిపడి యే గాలమ్ము పుచ్చంగ, నీ
తెవులుంగొంటు కుమారు నిచ్చి నడఁ గుందింపంగ నీకర్మామే ?
శివ వాఙ్మాయకృతులందు, భర్త శివుడై చెల్వారు, మీవంటివా
రవివేకంపుఁ గృతుల్ పొనర్చు టది యన్యాయంబు కామేశ్వరీ.

మ. 'కవితాగోష్ఠి త్యజించె వీఁ, డిపు డెవో కల్పించినంగాని త
ద్వ్యవసాయమ్మునకుం గడంగఁ' డని నీ వాత్మన్ విచారించి యీ
తెవులుం గల్పనజేసి సారె కిటు లెంతే గైత సాగించెదే!
భువి, 'మార్జాలపుఁగేలి యెల్కా కుసురుల్ వోఁగొట్టు' గామేశ్వరీ.

మ. కవితాసంతతి దుర్బగప్రతతిసంగం బాచరింపంగ న
య్యవివేకమ్మున రోగమంటికొన నే నద్దాని వెన్నెంటనే
సువివేకమ్మునఁ బాఱఁదోలితి, నికన్ నూసుం గడున్నొంచు నీ
తెవులుం దోలవలెం గవిత్వమున నిన్ దేలించి, కామేశ్వరీ.

మ. కుజనందున్ గుజుఁ డేగె, రాహు విఁక నేగున్ రెండుమాసాల, కీ
కుజరాహుల్ పరికించి చూచిన మహాక్రూరుల్, స్వతస్సామ్యుడై
విజయంచేయు నికన్ బృహస్పతి, నుఖావిర్భూతి నీ విమృహా
ద్విజనంతర్దశనే నొసంగి కొమరున్ దీవింపు కామేశ్వరీ.

128

శ్రీరస్తు - నిరోగశతాయుష్యమస్తు.

చెల్వపిళ్ళ వేంకటాస్త్రిగారి ప్రథమపుత్రుఁడు కామేశ్వరుని జన్మపత్రిక.

శ		రా
	రాశి	గు
శే		కు
చ	ల	రు
		బు
		కు

చకే	కు	ర
శు	అంశ	
గు		శరా
	బు	

స్వస్తిశ్రీ ఆనంద సం॥ మార్గశీర్ష బ ౯ శుక్రవారము రాత్రి గం 2-47
నిమిషములకు జననము. లగ్నము తుల, వక్షత్రము హస్త, చరణము కృతీయము,
జననకాలచంద్రిమహాదశాశేషము ౪ సం॥ ల, ౧౦ నెలల, ౧౫ రోజులు.

కా. ఈరోగం బెటుతగ్గు బిడ్డనికి? నాయ్ గో డెటుల్ వోవు? నా యారాటం బెటుతిటు? నీకిసుక నీయవ్యాజకారణ్య మే పాటంవోలవలెక, భిషగ్వరులు తీర్పంజాలకున్నారు, ని న్నారాధించితి, నాతనూజునకు సౌఖ్యంబిమ్ము కామేశ్వరీ

మ. 'కలుగుం బుత్రులవల్ల మోక్ష' మని వక్కాణించు శాస్త్రమ్ము ని శ్చల, మాత్రోద్భవుఁగూర్చికాదె? యిటు లాసాయమ్ము నీధ్యానముకొ నలువం బూనితి నంబగో! యిదియు మోక్షప్రాప్తికేకాక యీ యిల సౌఖ్యమ్ములకెల్ల నెల్ల యగుఁగాదే, దేవి! కామేశ్వరీ. 120

మ. జననీ! గుత్తిపురమ్మునుండి యనిపెక జక్రాలపంక్తుం డొకం డు నృసింహుండు భవల్లలాటనృతసిందూరమ్ము నాఁ బొల్పు మం దు నెదే, నయ్యది చక్రమై ఘటపి యీదూరోగరక్షమ్ము నా తని గేహాఖ్యుని నిల్పె, నీకృప కిదే తార్కాణ కామేశ్వరీ.

మ. నినుఁ బూజించెడిపట్ల, నేతృణమునేనిం దాన మెవ్వారికే ని నిడంబోయెడిపట్ల, బుత్తు రుజయే 'నే నుంటి' నంచుకొ మదికొ దనుకుకొ శల్యమపోలె; మత్సుకృత మేతద్వ్యాధికై సర్వముకొ వినియోగింపుము, నీవు సాయపడి దీనిం దింపు కామేశ్వరీ.

కా. వ్యాపారాంతరమగుచూసను భవద్భక్తుకొ ననుకొ నేర్పుమై నీపాదమ్ములపంకఁ ద్రిప్పటకు నీసీచామయవ్యాజ మొం డాపాదించి తనూజునిం గలఁచెదే, నన్యాయ మట్లైనచో నేపాపమ్ము నెఱుంగనట్టిఁడు కదా యీకుఱ్ఱ! కామేశ్వరీ.

కా. సంతానంబన, నాఁడు శ్రీదశరథత్మజుని తాఁ గాంచె, నా సంతానమ్మును బోలినట్టి దెచటన్ జన్మింపనే లేదు, త త్సంతానమ్మున నాతఁ డేనుఖము గాంచన్నెచ్చె? యోజించినకొ 'సంతానంబు సుఖపరిదరి' బనుట యున్మత్తోక్తి కామేశ్వరీ.

కా. నూత్నిప్రాయముగాఁ బ్రసర్తనము నెచ్చొఁ జేయు నా కీదృశుకొ మత్తుం గల్పనఁజేసి సారె వినువుం బుట్టింతువే? నీకృపా పాత్రుండొగద, తల్లిరో! మత్తు నెటో ప్రారబ్ధకర్మార్థు న ద్రాక్ష్యం బూర్ణబుద్ధి, బావర్ని యిటుమై గాపాడ్డు కామేశ్వరీ. 125

శా. కాలం బింకను దీక్షితే మునుపు స్వర్గం బేగ నాప్రాణముం
బోలంబాలినపాడు తిర్పతి, సుఖంబుం బొందుచున్నాడు ; నా
కాలం బీగతి నేగుచున్నది వృథా కష్టముపాలై, సుతుం
బాలింపంగదవమ్మ ! రోగము త్యజింపంజేసి కామేశ్వరీ.

మ. 'వడుగుం జేయుడ' మన్న పీ లొనగ దీక్షాసామయం, బిట్టి యీ
చెడురోగమ్ము వివాహముకొనలుపు వాసింగూర్చు పెట్లమ్మ ! నీ
యడుగులో మొక్కెద దీని కేదో యొక మం దంచుం గనజేసి నా
కొడుకుం బ్రోవగదమ్మ ! నీకొడుకుబాగుం గోరి కామేశ్వరీ.

మ. ఋతువులో పచ్చుచు బోవుచున్న వొకపేరీతిన్, రుజాకాంతి యే
ఋతువుం జేసినయట్లు లేదు; సుఖియై యెట్టేని బిడ్డండు ప
ర్థితుడౌనే ? కలసేని చెల్పుము, మనోదీనత్వముం బాపు, మా
క్రితుడౌ నీకు, ననుగ్రహింపుము సుతశ్రీ నిల్చి కామేశ్వరీ.

శా. 'అల్లుం డీతఁడు మా' కటంచు సుతుఁ గన్యాదాత లాడంగ, నా
యల్లు మొందోక భంగి నుండు, నల వారుత్సాహముం జూప నే
మెల్లన్ మిన్నకయుందు, నీరుజకు నేమే నడ్డు కల్పించి త
త్సల్లాపముల పుత్తగ మ్మిడు నుడులో సాగింపు కామేశ్వరీ.

మ. ధరలో దుష్కరదుస్తరప్రభృతులౌ తత్తన్మహాకార్యముల
నెఱవేటుం దప మాచరించుకతనకొ నెక్క మ్రటంచున్ భవ
చరణారాధన సల్పుచుంటిని యథాశక్తిం, గుమారామయో
త్తరణం బెంత దురాపమేని యింక సిద్ధం బంబ ! కామేశ్వరీ.

140

మ. ఒకపదైక్కున కొక్కయేడయిన నాయుద్దాయ మీఁ జాలు ప
ద్యకదంబంబును నూటనల్వది యిదే యర్పించితిన్ నీ కిటక;
సుకమం గూర్చ సగమ్మ కర్పయిననున్ మాన్వాయు పొడెబ్బదిం
టికిఁ బై, నంతియ చాలు సౌఖ్యగరిమం దేలింపు కామేశ్వరీ.

శా. నిన్నుం చిట్టుటయన్ ఘటించె గొమరు న్నేఁ డుద్యతుత్పిడు నేఁ
గన్నారం గననేర కాత్తి యుడుపంగాఁజాల కోయమ్మరో !
“యన్నింవ్యంపుఁబనిం బొనర్చు నను నీచేచంపి, రక్షింపు మా
పన్నుక్లే ఘోషునా నార్తిఁబాపి” యనుమఱ బార్థింతుఁ కామేశ్వరీ.

కా. అయ్యయ్యా! యిది యేమి పాపము? కుమారాంబా! నుతు లేరే నీ కియ్యార్తికి శకు వెట్లు పైఁపఁగలఁ? డి ప్లేడ్పింతువే భక్తులక? గుర్యాలింపవె? యింత ఘోరకలియే? కొంతేనిఁ జింతింపవే? న్యాయ్యంపే కద! నా కిటుల్ నలుపుటల్, నాతల్లి! కామేశ్వరీ.

మ. కడుపెల్లం జెటువోను, గుట్ట వడు నీకష్టమ్ము వీక్షింపఁగాఁ; గొడుకే కా దొకశత్రువే యను, మి దే కూర్మిండు పైఁచు? నీ యడుగుల్ గొల్పెడి నాకు నీ విటులు ప్రాయశ్చిత్తముం జేసెదే! తడఁబాటో, దయలేదో, నికొ గొలుచుటే తప్పానో? కామేశ్వరీ.

కా. 'సంతాన మ్మది వల్వ దేరికి, నికన్ సంతానమే నద్దు, నే సంతానమ్మును గాంచుమిఁద మిగులక సంతాపముం గంటి, నా సంతాపమ్మును దీర్చ నిప్పటికి మా శర్వాణికిం గా' దటం చెంతో దీనముగా వచించు టది నీ కిష్టంబె? కామేశ్వరీ.

145

మ. "గురు సంతర్దశనుండియైన రుజకుం గోపోషశాంతిక శివం కరమారీతి ననుగ్రహింపు" మని వెన్కం గోరియున్నాడ, ని త్తటి యుద్యోగము చూడ సంతదసుకం దాళండు ఓడ్డండు, శాం కరి! యీలోపునఁ గొంత శాంతి నెటులో కల్పింపు కామేశ్వరీ.

మ. త్రుటి యొక్కొక్క యుగమ్ముగా నకట! పుత్రుం డుండె నోయమ్మ! నం కట మంతంతకు హెచ్చి విచ్చలవిడిన్ గారింపఁగాఁజొచ్చె, నిం తట నీ వడ్డునుసొచ్చి రాహుగుణముం దగ్గించి యొక్కింత య క్కటికమ్ముం బ్రకటించినం గలుగు సౌఖ్యం బంబ! కామేశ్వరీ.

కా. నాకు సన్మతయం దనాదరము గన్పట్టంగఁ బుట్టించితే వీకన్ వీనిఁ గుమరుఁగాఁ, బ్రతి నిశక వీడందు శ్వాసామయో ద్యోకమ్ముం గని యొర్పు పెట్లు? కరుణోత్సేకమ్ము నూకొల్పి నా తోకమ్ముక నుఖపెట్టి నాకిడుము సంతోషంబు కామేశ్వరీ.

మ. తమ ఆఖ్యాకుండు రాహుదుర్గోహము బల్ దర్పమ్మునం బొంగి దుః ఖము పెట్టించుఁ గుమారుపట్ల నిశలక, గర్భాణిరో! రాత్రిభా గములం పెక్కుడు నీసహాయ మది నేఁ గాంక్షింతు, విడ్డండు వి క్కమొగంబై ధృతి దూలకుండనయినం గాపాడు కామేశ్వరీ.

కా. గంటల్ రాతిరి యెన్ని కొట్టబడెనో, కళ్యాణిరో ! వాని న
న్నింటి నే వినుచుంటిఁ బుత్రుకతనన్, నీ సత్కృపాస్ఫూర్తి యే
వెంటక దాఁ బ్రసరింపదయ్యో, నెటులక వేగింతు నీకుఱ్ఱతో
నింటక గాఁపుర; మార్చి బోకడవగాడే ? తల్లి ! కామేశ్వరీ. 150

కా. ఏదో మంచిఫలమ్ము నీకతన నా కీపద్యముల్ తెచ్చు, ద
త్పొదురుభృతి సుతామయప్రళమరూపంబే యగుక, దానిచే
నాదౌర్భాగ్యము శాంతిఁజెందు, సుఖమున్ నాకబ్బు; నీకన్న 'నే
తాదృగైవత మెందు లే' దను మహత్త్వం బబ్బు గామేశ్వరీ.

మ. 'ఇలవే' ల్పంచును గొన్ని గోత్రములవాచే త్వత్పదాంభోజపూ
జలు నేయక గమకింతు ము; న్నిపుడు నాసంతానముంబోధించుచో
నిలయెల్లక భవదర్చకప్రకరమై యేపారు, సంతానవం
తులు నీచే నగుచుండు రెల్లరుఁ గృతాంధుల్ తల్లి ! కామేశ్వరీ.

మ. మహితంబైన భవన్మహామహిమముక మాయంట నస్మత్ప్రతా
మహి రామాంబికచేత వింటి మును చుంబా ! నీదు నావేశ మ
మృహిశామాళి వహించి చిక్కెడలు నమూర్గములన్ జెప్పి యి
మృహి నీకుం దులలేమిఁ దెల్పెడిదినుమ్మ ! యమ్ము ! కామేశ్వరీ.

కా. 'నీపై నూరక యిన్ని పద్యములు నే నిర్మింతునే ? శ్రేయముల్
ప్రాపించున్ ధ్రువ' మంచు నామదికి ధైర్యం బబ్బెడిన్; రోగమో,
యేహింకన్ విడలేద, కారణ మదేమి ? రాహుదుక్కిలమున్
బాపన్ రామియొ, శ్రద్ధలేమియొ, కృపాభావంబా ! కామేశ్వరీ.

మ. హిమవత్పత్తి ! గజాస్యషణ్ముఖనవిత్రీ ! సర్వగీర్వాణరా
ట్పొమవారత్నసమర్చ్యమానచరణా ! భద్రాత్మికా ! భద్రదా !
శ్రమతాపాదినమస్తరోగశమనీ ! సంతానసంరక్షణీ !
సుమనఃకల్పలతా ! సుతున్ మనుపుమి ! జోహారు కామేశ్వరీ. 155

మ. శివదాత్రీ ! శివదివ్యదేహచిరవాసిబ్రహ్మచర్యావ్రత
ప్రచిభేత్రీ ! కమనీయగాత్రీ ! సకలాపద్మర్లతాచ్ఛేత్రీ ! స
త్కవయత్రిప్తవిధాత్రి ! భక్తజనసంతానార్తిసంహత్రి ! మ
త్కవనమ్మం గయికోమ్ము పుత్రునకు సౌఖ్యం బిమ్ము కామేశ్వరీ.

మ. సకలేశాని ! భవానీ ! కాంకరి ! జగత్సంరక్షణాయ త్రసాం
 బ్రహ్మకృపాశాస్త్రం, సత్సవీశ్వరమనస్తాపాగ్నికాదంబినీ !
 వికచాంభోతుహనేత్ర ! నీదయకు నువ్విభూరుచున్నాడే, బు
 త్రకు రక్షింపఁగదమ్మ ! గండ మెటులో దాటించి, కామేశ్వరీ.

కా. నీకారుణ్యముకల్పి శ్వాసమయమా నీచారి నిర్జించి తా
 బైకిక గుఱ్ఱుడు వచ్చి వర్ధిలినచో 'బ్రాణావశిష్టుండు వీఁ
 డీకల్పిం గనె, సంబ్రసా' పనుచు.నిన్నే యమృతకల్పలో నుతి
 పాగ్రికట్టమ్మనఁ జెప్పికొందురునుమీ ! పల్మాలుఁ గామేశ్వరీ.

కా. నీకారుణ్యము కల్లులే కడమ కానీ, కల్లునల్లంతలో
 దూఁకుం డొంకలఁబట్టి రోగములు, డిందుం దాపముల్ పాపముల్,
 చేమారున్ బల మాయువున్ సుఖము, సుఖీ వర్ధిలన్, లోపమే
 లేకుండు నిను నే నెఱుంగుదును దల్లీ ! ప్రోవు కామేశ్వరీ.

కా. 'చాముండా' యను నామధేయము ద్విపత్సంహారముం జేసి యీ
 భూమి న్నీకుఁ బ్రసిద్ధమా టెఱుఁగుదుకా; బుత్రార్థిసంహారముం
 దేమాత్రమ్మును శ్రద్ధ కైకొనక నన్నీరీతి వేధించు నీ
 'చా, ముండా!' బిరుదం బపారకముగా సాధింతుఁ గామేశ్వరీ. 180

కా. ఏమూఢాత్ముడొ నన్నువంటియొకఁ డేదేఁ గోర్కికై వేడ నీ
 వీ మాంద్యమ్మును వానికోర్కియెడ నిట్లే చూపఁగా, భక్తుఁ డు
 ద్దామక్రోధముఁ బట్టఁజాలక నినుక దాఁ దిట్టెనేమోకదా !
 'చా, ముండా!' యని; యింకనేనియుఁ గృపక సాగింపు కామేశ్వరీ

మ. మిగులకా భక్తులఁ గష్టపెట్టు టిదియుక మెచ్చానె ? యట్టెనచోఁ
 'దెగితే లింగఁడు రాయి' గాదె ? మది కుద్రేకమ్ము గల్గించుటలో
 తగునే ? తల్లిరొ ! నిన్నువంటికరుణార్ద్రంబౌ మహామూర్తికి
 బగవాఁడే పసిపాప ? నాకొమరునిం బాలింపు కామేశ్వరీ.

కా. రెండేడులో చనవచ్చె, వ్యాధి యొకటేరీతిక విజృంభించె, నొ
 క్కండుక మం దగుపట్టదయ్యె, భిషజుల్ కష్టించి లజ్జించి.రు
 ద్దండా ర్తిప్రవృత్తిప్రవీణము భవద్దాస్యంబు తానంత వే
 తొండు న్నాకిడె నీదునేవ వృథగా దోయమ్మ ! కామేశ్వరీ.

ఆరోగ్యకామేశ్వరి

మ. హిమవత్సుత్రకవైన నిన్ గుఱిచి నే నిన్నాభి ~~శక్తి~~ ~~ప్రభు~~ ~~మ~~
 ప్రభుమయుం బాపడలంచి నీ జనకభూప్రాంతమునందే ~~దేవరబండ~~
 క్కమహామూలిక పంపి తంబరొ ! యిటే కాకున్న ~~బంధులు~~
 శమనం దున్న యమూల్యమూలిక యెటుల్ సాధ్యంబు కామేశ్వరీ.

శా. పంజా బెక్కడ ! వేర బెక్కడ ! మహాపద్వారకంబౌచుఁ దా
 సంజీవిన్యవధానఁల్లరి యనన్ సంప్రాప్త మాటేడ ! యా
 ర్తిం జూఱంగొనుటేడ ! యంబరొ ! భవప్రీతిపాదముల్ పద్యపుం
 బుంజంబుల్ రచియించి కొల్చుఫల మీపున్నెమ్ము కామేశ్వరీ. 185

మ. తన సోదర్యనిశ్వాసకాసల నెటుం దా మాన్వికోలేక యం
 బ ! నినుంగొల్పెడి నన్నుఁబోలె నల 'బర్మాడాక్ట్' రుండంగ, నా
 తని కీవేరు లభించె, నా కిది యయత్నప్రాప్తమయ్యెన్ జరం
 తనపుణ్యంబున నీకృపాగరిమచేతం దల్లి ! కామేశ్వరీ.

శా. 'బర్మాడాక్టరు' సోదరుం డొకరుఁడల్పప్రాయపుం గుఱ్ఱుఁ డో
 శర్మాధాయిని ! నాదు వడ్డకుని శిష్యవారితమం దుండె, నీ
 ముత్రం బాతఁడు వానిచే నెఱిగి తస్మాత్తార్తికై కైకొనెన్;
 గర్మాంతమృయి నాకు భాగ మవటన్ గల్పించెఁ గామేశ్వరీ.

మ. మణిమంత్రోషధిశక్తి లెంతయు నసామాన్యంబు, లీశక్తి లే
 యణుమాత్రంబును గోచరింపవునుమీ, యంబా ! భవత్యేవకా
 గ్రణులం దక్కఁ దదన్యలందు, నిజ మిక్కాలమ్మునం గూడ ని
 మ్మణిమంత్రోషధిశక్తి నీకొలుపు సంపాదించుఁ గామేశ్వరీ.

శా. ఏవే రీశ్వరవేరు శ్వాసరుగహిన్వేచ్ఛానిరోధమ్మునం
 దావే రున్నది నీదు పుట్టినిలుచాయన్, దాని నేయోగియో
 యీవుంబోలె నెఱుంగు, నింతనె జగం బేరీతి జీవించు ? నో
 దేవీ ! యీకృతి కట్టిశక్తి నిడి పృథ్విన్ బ్రోవు కామేశ్వరీ.

శా. దేనిన్ గంతమునన్ ధరించునెడ సుద్రేకింపకే శ్వాసకా
 సానూనార్తి యడంగు నయ్యది యమూల్యంబైన వేరద్దియే
 నీనామాంకితమైన కావ్య మని దీనిన్ బండితుల్ మెచ్చుకోఁ
 గా నీ వీకృతికే మహత్త్వ మొనగంగుఁ గోరి ~~కామేశ్వరీ~~

మ. మును నన్ను రక్షింపుమందుగ నాకపనమున్ మూచుడఁగాంక్షించి, యె-
జననీ ! యీవును 'శ్వాసకాసల నడంచ శ్నేర్చుబో!' యంచు ద
ర్శనమునఁ జేయఁదొడంగి, రేమిగతి ? యీసత్కావ్యమందట్టి శ-
క్తిని, నే రెల్లఁకులందుఁబోలె నిడి ఖ్యాతిం దెమ్ము కామేశ్వరీ.

మ. పడిసెంబో, తలనొప్పియో, జ్వరమొ సంప్రాప్తించుచో నైద్యులం
దడవక లాభము గల్గినం గలుగు, దుర్దాంతవ్యధాభారముల్
గుడువం దాపగుచో నరుం డెఱింగి తా 'గుర్యో మొటో' యంచు నీ-
యదుగుల్ వట్టుటయే రుజాపనయనోపాయమ్ము కామేశ్వరీ.

కా. ఏ నేపాటి ? నమస్తకారణుఁడు శ్రీకృష్ణుండు మున్నాత్మసం-
తానార్తిం దొలగించుపాంపె నిను బల్ దైవ్యమ్ముమై వేడి, నీ
చే నాకోర్కి లభింపఁగా, సుఖము వాసిం గాంచి సంసారియై
తా నెందున్నెగ డెన్, భవచ్ఛరణముల్ ధ్యానింతుఁ గామేశ్వరీ.

మ. ఇహమందు న్నినుగొల్చువారలకు సర్వేద్యత్వముఖ్యమ్మలొ
బహుసంపత్తులు గల్గు, వ్యాధు లుడుగుక, బ్రఖ్యాతి వర్ధిల్లు, దు-
స్సహ మేవారికిఁగల్గు; దింకఁ బరమో, స్వర్లోకమున్ మించుబో
యహహ ! నీచరణార్చనం బిడు సుఖం బవ్వారి, కామేశ్వరీ

కా. ఇక్క ట్టేదియొ నాకుఁ జేతుటియ, నాయొక్కట్టు నాపట్ల స-
మ్యక్తిర్నిప్రదకార్యహేతువుగ బాల్యమృదిగా మాటు నో
యక్కా ! యట్లులె యాత్మజాతురుజ నీయవ్యాజపుం బేర్పిచేఁ
జక్కన్ స్రుక్కి సుకావ్యరూపమున మించంబోలుఁ గామేశ్వరీ. 175

మ. ఒకయొక్కట్టున విద్య, వేటొకట విద్యోద్యోగ, మింకొక్కటక
సుకవిత్వమ్ము, మఱొక్కటక సుకవితాస్తోకత్వసామగ్రి, వే
టొకటక యోగము, భోగమో మఱియు నింకొక్కంట, నీపేర్పిచే
సి కడుం గన్తి సుఖాకృతిక బరిణమించెం దల్లి ! కామేశ్వరీ.

కా. దారిద్ర్యమొననేమి, జవ్వనపు దుర్దర్శముచేనేమి, బల్
ధీరత్వమొననేమి, సర్వముననేదే జిక్కు వాటిల్లు నా
యారీతుల్ పొడనూపియుం దుదకు నీయవ్యాజపుం బేర్పిచేఁ
బేరే మేటిప్రతిష్ఠలె యవి ననున్ బ్రేమించెఁ గామేశ్వరీ.

మ. అటులే నేడు కుమారుడూరుజయ నీయవ్యాజపుష్కలబేమచే
నిటు లేతత్కృతిరూపమై సుఖముభానేకక్రియార్దారమై
స్ఫుటకీర్తిన్ ఘటియించు నూచనలు రేపున్ మాపుఁ దోచున్; భవ
ద్భటసం బెవ్వఁడెఱుంగు, నెట్లానరుపంగాలేవు? కామేశ్వరీ.

మ. అల సత్యవ్రతఁ, డాసుదర్శనుఁడు నేమానట్లు మున్ దోచి, ర
వ్వల నేమైరి? భవత్కృపావశత; నేవ్యాధుల్ మఱేచిక్కులున్
గలఁచన్నెరవు నీకృపావశుల, నిక్కమింత, మత్పుత్రు నీ
యిల సత్యవ్రతుఁగా, సుదర్శనునిగా నీక్షింపు కామేశ్వరీ.

కా. ఆయుశ్శ్రీబలదాయకంబులు త్వదంఘ్ర్యంభోజరేణుచ్ఛటల్
నాయందున్ బ్రసరించినందులకు నానాటన్ సుతుం డామయా
పాయమ్మన్ గడఁద్రోసి వృద్ధి కిరవై భాసిల్లుచున్నాఁడు, నీ
సాయం బూరకపోదు భద్రముల నిచ్చల్ గూర్చు గామేశ్వరీ. 180

కా. 'గ్రామారిప్త మడంగజేయు'మని త్వత్కంతుక, నినున్ 'బుత్రమన్
గామేశాఖ్య నరుగ్గుజేయు' మనియున్ గావోక్తిమూలమ్మునక
మిమిమించి గణించి వేడితిని, నన్ మీరర్థి మన్నించినా;
రీమే రెల్లెడ నేను జెప్పికొనెదన్. మిన్నుట్ట గామేశ్వరీ.

కా. నీ వాపత్తులపట్ల సాయపడినట్లే సంపదర్థమ్ములన్
రావుశ్రీకులరత్న భూషణము శ్రీరామాంబ సాహాయ్యమున్
గావింపన్ వెనుదీయ కోమెడి ననున్, గళ్యాణి! యహ్మతృకన్
భావింతున్ "భవదంశ"మంచు మది సంభావింతుఁ గామేశ్వరీ.

మ. చదువుల్ నేర్పితి దిగ్విజేతనయి యాచంద్రార్కభాస్వద్యశః
పదమై మించితి, భాగ్యపుంగరిమతో భాసిల్లితిన్, గండముల్
తుదముట్టించితిఁ, గంటి సంతతిని, సంతోషించుచుంటిన్; భవ
త్పదదాస్యం బొడఁగూర్చలేని దొకభద్రం బున్నె! కామేశ్వరీ.

మ. శశిశేషం బయిదేండ్లు భూసుతదశాసంవత్సరా లేడునున్
గృతతాకారక మాచు వ్యాధి మిగులన్ గ్లేశంబు గల్పించె, నా
ర్తికమారంభము. రాహు వాది నె ప్రసాదిరచెఱా; సమస్తంబు నీ
వశ, మన్నింబిడిదల్లి! వీయదియ మాభారంబు కామేశ్వరీ!

కా. ఏమాత్రంబు వివేకమున్న మనుజుండేనిన్ గృహపత్యభూ
రామరామమయంబు సంస్మృతియెడన్ రాగిల్లుటే తప్ప, త
త్కాముల్ కొండొక నీపదాంబుజములన్ ధ్యానించుచో సంతత
క్షేమం బబ్బెడి, దక్కువారి కనదౌ నేమంబు; కామేశ్వరీ.

185

మ. కొడుకుల్ గూతులు నేఁగు రిప్పటికి నాకున్ నీకృపంగల్గి; రే
యెడ నివ్యాండ్ర ననుగ్రహించుటయు, నాయినన్న దైన్యంబు పా
ల్పడకుండం దగఁజూచుచుండుటయు నిన్ బ్రార్థింతు నోయమ్మ ! నీ
యడుగుల్ గొల్చెడి దానదానులకు దాస్యాద్వండఁ గామేశ్వరీ.

మ. అతిచిత్రంబు భవచ్చరిత్రము, తదీయంబైన మాహాత్మ్యప
ద్ధతి వర్ణింపఁగ నాకు శక్యమగునే? తల్లీ! సుతున్ మున్ను దు
ష్ఠితిలో ముంచినవ్యాధి యిట్లు సురిగెన్, దేహమ్ము నానాట వ
ర్ధితమయ్యెన్, గళ కాంతు లుప్పతిలె, సుక్రీ మించె; గామేశ్వరీ.

కా. నాయంబైనను గాకయున్న నెటులో నాపుత్రులై నీకృపా
వ్యాయామం బుదయించు నక్కతన విద్యాస్ఫూర్తి యవ్యానికిన్
స్వాయత్తం బిఁకఁగాకతీఱదు, రుజుహంకార మింకీపయిన్
ఛాయన్ గూడ స్పృశింపకుండునటులన్ శాసింపు కామేశ్వరీ.

కా. అంబా! నీదియ కంతులేనుగద! ప్రత్యక్షంబుగా రాత్రి స్వ
ప్నంబందుక బొడకట్టి తేదియొ శుభావాప్తిక భవన్మూర్తి దృ
ష్టంబై తెల్పుట నిక్క, మమ్యది సుతశ్వాసామయొచ్చిత్తి క
న్యంబైయుండదు, నాదునిశ్చయము తథ్యంబాతఁ గామేశ్వరీ.

మ. వడుగుం జేయఁగ వీలులే దనిన మావానిక భవత్సత్కృపా
జడధిస్నానము నేఁడు పెండ్లికొడుకుక జల్పించి యుత్సాహ మె
క్కుడుగా నాకొడఁగూర్చె; నీదు నడుగుల్ గొల్పన్ మొదలెట్టి యె
వ్వఁడుగానీ చెడిపోఁడు, భద్రములు సంపాదించుఁ గామేశ్వరీ. 190

మ. పరమాదృష్టము పెట్టిపుట్టినటు లే భావించి గర్వింతు, దు
స్తర. మీ హూణశకమ్మునం దితరభాషక బొట్టకై నేర్ప కే
సురభాషక బలియించి యక్కతన సంస్తుత్యుండనై మించితిక,
సిరియున్ సంపదగూడ నీకరుణచే జేకొంటి. గామేశ్వరీ

మ. కలిగెత్ “లే” దనుకొన్న సంతతియ్య, భాగ్యం బట్టె, నానందసం
కుల మయ్యెత్ జని, షష్టిపూర్తియును. నాకుత్ దావుగానచ్చె నో
లలితాంబా ! యిక నొక్కకోర్కి, యది వాలాయమ్మ మద్విద్య ల
ర్మిలి మత్పుత్రులయం దమర్చుటయె సుమ్మి తల్లి! కామేశ్వరీ.

మ. కల రిక్కాలమునం దనేకులు ధనాకాంక్షాప్రధానములౌ
పలువిద్దెల్ పరియించి యక్కతన సంపన్నత్వమున్ గాంచి పు
త్రులఁ దద్విద్యలయందుఁ జొన్నెడి యిహార్థల్; నాకుఁ బ్రాచీనవి
ద్యలయం దెక్కుడు నాదరం బగుట నిట్టర్థింతుఁ గామేశ్వరీ.

కా. “విద్దెల్ దృప్యముకోస” మన్న నుడికిన్ విజ్ఞుల్ ప్రమోదింప, రే
ప్రాద్దో దేననొ పొట్ట నింపికొని రేపుకమాపు సద్యావృత్తిక
దిద్దె గాలముపుచ్చుటే ద్విజులకున్ ధర్మము గాఁ బూర్వపుం
బెద్దల్ సెప్పిరి; నేను వారినుడురే పేమింతుఁ గామేశ్వరీ.

మ. ఒకసిద్ధాంతి లిఖించె ‘షష్టి’ యని, వేటొక్కం డశీత్యబ్దముల్
ప్రకటించెన్ మఱి నాకు నాయు వెది సంభాష్యంబు? పక్షద్వయా
నకుఁగూడన్ గృహవృత్తి సాధకముగా నాబుద్ధికిన్ దోచు, దే
నికిఁ బ్రామాణ్య మొ నాకెఱుంగఁదరమే? నిక్కంబు కామేశ్వరీ. 195

మ. అరయన్ షష్టియె యైనచోఁ బ్రకృతదేహస్వాస్థ్యమే చాలుఁ, ద్వ
త్కరుణోద్రేక మశీతివాఁకఁ జనుచో దార్ధ్యము సంపాద్య మే
నెఱవో దానికి నీవ చూడవలె; ద్వద్వితామృతం బబ్బుచో
నొరుమున్ దేహబల, మృణామయత నాయుస్సొందుఁ గామేశ్వరీ.

కా. “ఆయు సెక్కుడుగా నొసంగు” మని నిన్ యాచింప నోతల్లి ! యే
యానాసమ్మను లేని జీవితము నే యాచింతుఁ గేలొడ్డిచ్చి; యో
క్రేయోదాయని ! నాదు తప్పిదము లార్తింబోలెఁ బోకార్పు, మా
మ్నయధ్యేయము త్వత్పదద్వయ మెదం బాటించుఁ గామేశ్వరీ.

కా. అంతో యంతయొ విద్య నిచ్చితివి, లోకారాధ్యుఁ గావించి, తా
కాంతక్రాంత యశంబొసంగితి, పపత్యైశ్వర్యముల్ గూర్చి, తే
మంతులే నేనిన నన్నుఁ బుత్రునిబరెన్ మన్నించి రక్షించి తే
చింతలేని త్వదంఘ్రినేవన మింకం జేకూర్పు కామేశ్వరీ.

ఆరోగ్యకామేశ్వరి

అప్పుడగద, తోకం బిచ్చియున్నప్పుడో
 కల్పం బేర్పడకుండ నాదుప్రకృతిన్ గాపాడు మోయమ్మ ! సా
 కల్పం బవ్వుడు నాదుసంస్కృతికి సంపాద్యమై గామేశ్వరి.

కా. వీమో నీదయ యెట్లునచ్చిన సరే, యీనన్న నీభక్తుగా
 సామాన్యప్రజలున్ మహామహాలు నిచ్చల్ మెచ్చికొంచుండ్రు ; నా
 సేమంబెల్ల భవద్వశంబ, యెటు వాసింగూర్చి రక్షించెదో !
 ప్రేమింపందగువాడేనీ దణితోఁద్రేమింపు కామేశ్వరి. 26

కా. ఆశ్వాసాంతముదాఁక శ్రావ్యమగు కావ్యంబట్టులే జీవితం
 బాశ్వాసాంతముదాఁక రమ్యమగునో నాశాస్త్రమై సప్తమై
 శశ్వన్మంగళసంగతంబునయి విశ్వక్సేయమై పొల్పు, నో
 విశ్వేశీ ! యటులొట సారె కిటు నావిజ్ఞప్తి కామేశ్వరి.

మ. ఇహసౌఖ్యం బనుభూతమాయె, సగ మాయెన్ భుక్త మోయమ్మరో !
 గృహవర్గాయువునందు, నాకు నీక భోగ్యం బెంతకాల మ్మను
 గ్రహపూర్వంబుగ నీ వొసంగెదవో, తత్కాలంబు జ్ఞానోదయ
 స్పృహణీయం బగునట్లొనర్చుటయె నాసేమంబు కామేశ్వరి.

మ. ఇల దీనిన్ బరియించువారికి సుఖ మ్మెక్కాలమున్ గల్గు, వా
 రల సంతాన మనామయమ్మగుచు దీర్ఘంబైన యాయుస్సుతోఁ
 జేలగున్, వాండ్రకు విద్యయు నిర్భవముం జెన్నారు, నాకల్పమున్
 గలిసంహారకమంత్రమై యలరు నీకబ్బంబు కామేశ్వరి!

గద్య

ఇది శ్రీకింకపేంద్ర ఘటాపంచానన
 తిరుపతి వేంకటేశ్వర ప్రణీతంబగు ఆరోగ్యకామేశ్వరి
 సంపూర్ణము

